

3. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.

4. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.

5. Річні звіти. Рахункова палата. URL: <http://rp.gov.ua/Activity/Reports>.

ОСИПЕНКО С. О., канд. екон. наук, старш. викладач,
Мелітопольський державний педагогічний
університет ім. Богдана Хмельницького,
м. Запоріжжя

ОБЛІГАЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЗИКИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ САМОВРЯДУВАННЯ

В умовах повномасштабної війни кошти місцевих бюджетів спрямовуються на вирішення соціальних потреб мешканців територіальних громад та внутрішньо переміщених осіб, подолання наслідків бойових дій або ракетних обстрілів, а також допомогу ЗСУ. Враховуюче складність умов та зростання фінансового навантаження протягом 2022 р. місцеві бюджети України продемонстрували достатньо високий рівень фінансової стійкості і частина громад мали тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів.

Згідно з нормами діючого законодавства тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів можуть бути або розміщені на банківському депозиті, або спрямовані на придбання облігацій внутрішньої державної позики.

Облігації внутрішніх державних позик України – державні цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішньому фондовому ринку і підтверджують зобов'язання України щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їх номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення облігацій (далі – ОВДП) [1].

Слід відмітити, що ОВДП мають більш високий рівень прибутку в порівнянні з банківськими депозитами та іншими традиційними способами заощаджень. Тому ще у 2018 році Кабінетом Міністрів України було затверджено Порядок розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів [2], яким врегульовано правові норми розміщення тимчасово вільних коштів

місцевих бюджетів. Порядок надає можливість місцевим фінансовим органам розміщувати тимчасово вільні кошти загального та спеціального фондів (крім субвенцій, отриманих з інших бюджетів, та коштів резервного фонду) шляхом придбання ОВДП з терміном обігу як до одного року, так і понад один рік.

Особливістю використання ОВДП для місцевих бюджетів є те, що вони мають право подавати виключно не конкурентні заявки з визначення кількості, а також строку обігу державних цінних паперів. Не конкурентні заявки задовольняються за середньозваженим рівнем доходності облігацій, який в свою чергу визначається під час розміщення ОВДП.

Розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів дозволить збільшити ефективність використання цих коштів, а також розміщувати їх у надійні фінансові інструменти, виплата відсоткового доходу та повернення основної суми яких гарантовані державою [1].

За даними національного банку України станом на 10.04.2023 р. ОВДП, які знаходяться в обігу за номінально амортизаційною вартістю та перебувають у власності територіальних громад становлять 3,32 млрд грн або 3,2% від загальної їх кількості [3]. Це свідчить про те, що на сьогоднішній день ОВДП так і не стали ефективним фінансовим інструментом для органів місцевого самоврядування.

Отже в умовах воєнного стану, а також в період післявоєнної відбудови коли забезпечення ліквідності єдиного казначейського рахунку набуває більш критичного значення, органи місцевого самоврядування повинні більш виважено підходити до розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів. Відповідно купівля ОВДП є більш вигідною для місцевих бюджетів, ніж розміщення коштів на депозиті в банках, а також це забезпечуватиме фінансову підтримку сектору національної безпеки та оборони України.

Список використаних джерел

1. ОВДП для місцевих бюджетів. Міністерство фінансів України. 10.01.2019. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ovdp-dlja-miscevih-bjudzhetiv> (дата звернення: 11.04.2023).

2. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів : Постанова Кабінету Міністрів України № 544 від 23.05.2018 р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/postanova_kmu_vid_23052018_N_544.pdf (дата звернення: 11.04.2023).

3. ОВДП, які знаходяться в обігу за номінально-амортизаційною вартістю.